

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Generálna prokuratúra Slovenskej republiky**, Štúrova 2, Bratislava, proti žalovanému: **Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Vazovova 2, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 7728/05-1410 zo dňa 27. februára 2006, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S 189/2008-56 zo dňa 20. januára 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S 189/2008-56 zo dňa 20. januára 2011 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozhodnutia len „O.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 7728/05-1410 zo dňa 27.2.2006, ktorým potvrdil rozhodnutie Colného úradu Banská Bystrica č. 964/2004/510110/Mg zo 16.12.2004, ktorým colný úrad dodatočne vymeral právnickej osobe Hilio Slovakia s.r.o., so sídlom Horná 21, Banská Bystrica, IČO: 31 642 055 colný dlh v celkovej výške 4.490.212,--Sk s tým, že za splnenie colného dlhu ručí spoločne a nerozdielne ručiteľ právnická osoba CT Cargo Transport spol. s r.o. so sídlom Mlynské Nivy 53, Bratislava, a to na základe záručnej listiny zn. ZV/162/Ma/97 prijatej Colným úradom Bratislava pod č. 196/97.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v preskúmanej veci bola medzi účastníkmi konania sporná otázka, ktorá skutočnosť je potrebná na posúdenie dodržania lehoty na dodatočné vymieranie cla podľa ust. § 220 ods. 4 zákona č. 180/1996 Z. z. Colného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zák. č. 180/1996 Zb.“). Z administratívneho spisu je podľa názoru krajského súdu nesporne možné konštatovať, že colný dlh vznikol za účinnosti zákona č. 180/1996 Zb. a za účinnosti tohto zákona bola u dlžníka tiež vykonaná a ukončená následná kontrola po prepustení tovaru. Konanie vo veci dodatočného vymierania colného dlhu bolo začaté za účinnosti zákona č. 238/2001 Z. z. a v súvislosti s otázkou preklúzie boli zo strany žalovaného správneho orgánu aplikované príslušné ustanovenia zákona č. 180/1996 Zb., konkrétne ustanovenie § 459 zák. č. 238/2001 Z. z., podľa ktorého lehoty, ktoré začali plynúť pred 1.7.2001 ako aj lehoty na uplatnenie práv, ktoré sa spájajú s doterajšími predpismi, sa posudzujú podľa doterajších predpisov, aj keď začnú plynúť po 1.7.2001. Colné riaditeľstvo vychádzalo pri vydávaní predmetného

rozhodnutia z názoru, že objektívna prekluzívna lehota podľa § 220 ods. 5 zák. č. 180/1996 Z. z. začína plynúť až po tom, čo sú riadne a presne zistené všetky skutočnosti dôležité pre zavŕšenie dokazovania v konaní o dodatočnom vymeraní dovozných platieb. Krajský súd uviedol, že z dikcie ust. § 18 ods. 1, 2 správneho poriadku vyplýva, že zákon upravuje začatie správneho konania zo strany správneho orgánu momentom, keď príslušný orgán vo veci konať a rozhodnúť, urobil voči účastníkovi konania prvý úkon. Za takýto úkon je potrebné považovať napríklad doručenie prvej písomnosti účastníkovi konania, napríklad predvolanie, ktoré súčasne obsahuje aj upovedomenie o začatí konania. V posudzovanej veci podľa názoru krajského súdu colný úrad začal konanie o dovymeraní colného dlhu voči dlžníkovi listom zo dňa 29.10.2003, ktorý bol právnomu zástupcovi doručený dňa **13.11.2003**. Prekluzívna lehota na dodatočné určenie colného dlhu potom s poukazom na ust. § 220 ods. 5 zákona č. 180/1996 Z. z. uplynula až dňa **31.12.2006**. Rozhodnutie colného úradu zo **16.12.2004**, ako aj druhostupňové rozhodnutie Colného riaditeľstva z **27.2.2006**, boli potom vydané pred uplynutím prekluzívnej lehoty na dodatočné určenie colného dlhu uvedenej v ust. § 220 ods. 5 zák. č. 180/1996 Z. z.. Krajský súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že začiatok plynutia prekluzívnej lehoty podľa § 220 ods. 5 zákona č. 180/1996 Z. z. súvisí s dňom vzniku colného dlhu, kedy colný úrad mal vedomosť o skutočnosti, že pôvodne vymeraná suma cla je nižšia, ako je suma cla, ktorá zodpovedá colným predpisom. Rozhodujúcou skutočnosťou podľa názoru krajského súdu pre začiatok plynutia prekluzívnej lehoty podľa § 220 ods. 5 zákona č. 180/1996 Z. z. je zistenie a preukázanie skutočnosti, a to až po dovŕšení dokazovania, že v colnom konaní bola vymeraná suma cla nižšia, ako je suma cla skutočne dlžná podľa colných predpisov. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k právnomu záveru totožnému so záverom správnych orgánov a konštatoval, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 250k ods. 1 O.s.p., na základe ktorého neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to z dôvodu, že nezodpovedá zákonu, pretože vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že pred vydaním napadnutého rozhodnutia vykonal colný orgán u deklaranta Hiljo Slovakia, s.r.o. ako právneho predchodcu spoločnosti Hiljo Slovakia, s.r.o. po prepustení tovaru následnú kontrolu v čase od 15.6.2000 do 17.4.2001, teda za účinnosti colného zákona č. 180/1996 Z. z.. Uvedená kontrola bola ukončená 17.4.2001 vyhotovením protokolu o zistení porušenia colných predpisov deklarantom Hiljo Slovakia spol. s r.o., a v tento istý deň bol protokol prejednaný s týmto kontrolovaným subjektom. Žalobca zdôraznil, že protokol obsahuje všetky údaje potrebné na dodatočné vymeranie cla. S poukazom na ust. § 220 ods. 4 a 5 zák. č. 180/1996 Z. z., ktoré zároveň citoval, uviedol, že colný úrad začal konanie o colnom dlhu oznámením z 19.10.2003 voči právnickej osobe Hiljo Slovakia, s.r.o. už ako colnému dlžníkovi. Vo vzťahu k právnickej osobe CT Cargo Transport spol. s r.o. ako ručiteľovi, ktorý je tiež účastníkom konania, oznámil začatie konania listom zo 16.11.2004 a konanie bolo právoplatne skončené 6.3.2006. Colný úrad takto postupoval za účinnosti colného zákona č. 238/2001 Z. z.. Uviedol, že colný orgán sa o skutočnosti zakladajúcej dôvod na dodatočné vymeranie cla dozvedel z protokolu o následnej kontrole, ktorý sám vyhotovil a 17.4.2001 aj prejednal s kontrolovaným subjektom, pričom so zreteľom na ust. § 459 zák. č. 238/2001 Z. z. je zrejmé, že prekluzívna lehota začala plynúť a uplynula za účinnosti zák. č. 180/1996 Z. z.. Žalobca poukázal na skutočnosť, že colný úrad v čase po prejednaní protokolu do oznámenia o začatí konania o colnom dlhu, ale ani po tomto oznámení, nevykonal žiaden úkon, ktorým by osvetlil akúkoľvek skutočnosť zakladajúcu dôvod na dodatočné vymeranie cla. Súd náležite neposúdil začiatok plynutia prekluzívnej

lehoty, pretože ho bez zákonnej opory stotožnil s oznámením colného orgánu o začatí konania o colnom dlhu. ***Súd neidentifikoval a nepomenoval tú skutočnosť, ktorá mala položiť základ na dodatočné vymeranie cla, jeho úvahy si navzájom i protirečia, pretože dôkazy v správnom konaní sa vykonávajú až po začatí konania, pričom ak by správny orgán vykonal úkon voči účastníkovi, súčasne by tým i začalo správne konanie.*** Záver súdu, že colný orgán sa o skutočnosti zakladajúcej dôvod na dodatočné vymeranie cla dozvedel až z vlastného oznámenia o začatí konania o colnom dlhu podľa názoru žalobcu rozhodne neobstojí, súd nesprávne posúdil plynutie prekluzívnej lehoty, z dôvodu ktorého rozsudok krajského súdu nezodpovedá zákonu. Žalobca preto navrhol, aby Najvyšší súd SR ako súd odvolací napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S 189/2008-56 z 20.1.2011, zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného z 27.2.2006, č. 7728/05-1410 sa zrušuje a vec sa vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu. Uviedol, že pri vydávaní napadnutého rozhodnutia č. 7728/05-1410 z 27.2.2006 vychádzal z právneho názoru, že objektívna prekluzívna lehota podľa § 220 ods. 5 zák. č. 180/1996 Z. z. začína plynúť po tom, čo sú riadne a presne zistené všetky skutočnosti dôležité pre zavŕšenie dokazovania v konaní o dodatočnom vymeraní dovozných platieb. Zdôraznil, že colnému úradu tieto skutočnosti v čase spísania správy z následnej kontroly dňa 17.4.2001 neboli známe a boli ešte predmetom ďalšieho zisťovania a samostatných konaní a až po zhromaždení spisového materiálu, ktorého súčasťou bol aj spisový materiál o konaní o colnom delikte, začal colný úrad konanie o dovymeraní colného dlhu voči dlžníkovi (Hilio Slovakia s.r.o.) listom z 29.10.2003 (doručený právnomu zástupcovi 13.11.2003). Žalovaný uviedol, že uvedený právny názor zodpovedá ustanoveniu § 18 ods. 2 správneho poriadku, podľa ktorého, pokiaľ sa konanie začína na podnet správneho orgánu, je konanie začaté dňom, keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon. Námietku žalobcu, že colný úrad v čase po prejednaní protokolu do oznámenia o začatí konania o colnom dlhu nevykonal žiaden úkon, ktorým by osvetlil akúkoľvek skutočnosť zakladajúcu dôvod na dodatočné vymeranie cla, považoval za neopodstatnenú. Skutočnosti zistené v konaní o podozrení z porušenia colných predpisov tvorili spolu so skutočnosťami zistenými následnou kontrolou sumu podkladov, informácií a zistení, po vyhodnotení a zodpovednom posúdení ktorých bolo možné konštatovať existenciu relevantných dôvodov na začatie konania vo veci dovymerania colného dlhu, ktoré bolo právnomu zástupcovi dlžníka doručené dňa 13.11.2003. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že colný orgán sa o skutočnosti zakladajúcej dôvod na dodatočné vymeranie cla dozvedel až z vlastného oznámenia o začatí konania o colnom dlhu, pretože tieto skutočnosti boli colnému orgánu v plnom rozsahu (v rozsahu odôvodňujúcom začať konanie vo veci dovymerania colného dlhu) preukázateľne známe v čase, keď oznámenie o začatí konania vo veci dovymerania colného dlhu vydal, nie skôr. Pretože konanie v danej veci bolo začaté dňa 13.11.2003, prekluzívna lehota na dodatočné určenie colného dlhu podľa § 220 ods. 5 zák. č. 180/1996 Z. z. uplynula dňa 31.12.2006. Rozhodnutie colného úradu zn. 964/2004/510110/Mg zo 16.12.2004 i rozhodnutie žalovaného č. 7728/05-1410 zo dňa 27.2.2006 (právoplatné 6.3.2006) boli vydané pred uplynutím prekluzívnej lehoty na dodatočné určenie colného dlhu uvedenej v ustanovení § 220 ods. 5 zákona č. 180/1996 Z. z..

Odvolací súd na tomto mieste uvádza, že z obsahu vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobcu je zrejmé, že jeho obsahom sú skutočnosti v plnom rozsahu totožné s jeho vyjadrením k žalobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to pre závažné procesné pochybenie spočívajúce v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy (t.j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona (§ 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

Podľa § 250j ods. 1 O.s.p. ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len "v medziach žaloby") dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamietá.

V zmysle citovaného ustanovenia § 250j ods. 1 O.s.p. príslušný súd rozhodne vo veci samej tak, že žalobu zamietne, ak zistí, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Záver o súlade postupu a rozhodnutia správneho orgánu so zákonom sa týka rozsahu a z dôvodov, pre ktoré bola žaloba podaná.

Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť, z akých dôvodov. Ak tak správny súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. - ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddiele Ústavy SR (predovšetkým čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej aj „Dohovor“; porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu, ktoré je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky. Napokon je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne,

jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené.

Súčasťou práva na riadne odôvodnenie je aj to, aby sa súd riadne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami účastníka konania. Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami účastníka konania spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Úlohou krajského súdu v predmetnej veci bolo vyriešiť právnu otázku týkajúcu sa **určenia začiatku plynutia prekluzívnej lehoty, v rámci ktorej možno dodatočne vymerať colný dlh**. Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca svoju žalobu postavil na argumentácii, že **colný dlh bol vymeraný po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty**, pričom zároveň poukázal na **nerespektovanie zásady rýchlosti konania zo strany príslušných orgánov**, pričom zdôraznil, že nečinnosť správneho orgánu nemôže mať za následok ľubovoľné predĺžovanie prekluzívnej lehoty. Žalobca tiež ako dôvod žaloby uviedol, že na zachovanie prekluzívnej lehoty je nevyhnutné, aby **rozhodnutie o uložení povinnosti daňovému subjektu nadobudlo právoplatnosť najneskôr v posledný deň prekluzívnej lehoty**.

Posudzujúc obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd odôvodnenie výroku napadnutého rozsudku založil iba na formálnom prevzatí záverov obsiahnutých v písomnom vyjadrení žalovaného správneho orgánu, pričom s posledným uvedeným dôvodom sa nevysporiadal vôbec, čím postihol napadnutý rozsudok znakom nepreskúmateľnosti odvolacím súdom.

Senát najvyššieho súdu na tomto mieste považuje za potrebné zdôrazniť, že s poukazom na obsah pripojených rozhodnutí Ministerstva financií SR č. MF 10722/2008-75 z 15.2.2008 a č. MF 22506/2008-421 z 21.7.2008, vzhľadom na obsiahlu argumentáciu žalobcu ohľadne nevyhnutnosti nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutí v rámci prekluzívnej lehoty, bolo povinnosťou súdu zaujať tiež stanovisko v tomto smere.

Pokiaľ teda v posudzovanej veci **krajský súd nepreskúmal komplexne žalobcove procesné i hmotné námietky, podľa názoru odvolacieho súdu postupoval nedôsledne**, a uvedeným postupom bolo porušené jeho právo na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde ako aj zásadu spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ústavný súd SR už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03).

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), a to bez toho, aby sa zaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

V ďalšom konaní prejedná vec v medziach podanej žaloby, **dôsledne sa vysporiada so všetkými námietkami žalobcu, vrátane odvolacích námietok**, znova o nej rozhodne a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodní.

Súčasne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí opätovne rozhodne o náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Najvyšší súd záverom považuje za potrebné uviesť, že neuniklo jeho pozornosti, že v napadnutom rozsudku, v prvom odseku odôvodnenia sú uvedené nesprávne údaje nezodpovedajúce predmetu preskúmaného rozhodnutia žalovaného č. 7728/05-1410 z 27.2.2006.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 28. marca 2012

JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth